

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

8 март 2018 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Съдебна компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Регламент (ЕС) № 1215/2012 — Член 25 — Наличие на клауза за предоставяне на компетентност — Устно споразумение без писмени доказателства — Клауза, която се съдържа в общите условия за продажба, споменати във фактурите — Член 7, точка 1, буква б) — Договор за дистрибуция между дружества, установени в две различни държави членки, с предмет пазара на трета държава членка — Член 7, точка 1, буква б), второ тире — Определяне на компетентната юрисдикция — Място на изпълнение на характерното за такъв договор задължение“

По дело C-64/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal da Relação do Porto (Апелативен съд Порто, Португалия) с акт от 10 ноември 2016 г., постъпил в Съда на 7 февруари 2017 г., в рамките на производство по дело

Saey Home & Garden NV/SA

срещу

Lusavouga-Máquinas e Acessórios Industriais SA,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: А. Rosas, председател на състава, С. Toader (докладчик) и Е. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: М. Bobek,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, M. Figueiredo и P. Lacerda, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от M. Wilderspin, P. Costa de Oliveira и M. Heller, в качеството на представители,

* Език на производството: португалски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 1, член 7, точка 1 и член 25 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Saey Home & Garden NV/SA, установено в Белгия, и Lusavouga-Máquinas e Acessórios Industriais SA (наричано по-нататък „Lusavouga“), установено в Португалия, по повод на искане за обезщетение във връзка с прекратяването на договора за дистрибуция, сключен между тези дружества, с предмет испанския пазар.

Правна уредба

- 3 Член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 предвижда:

„При условията на настоящия регламент, искиве срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка“.

- 4 Член 7 от този регламент гласи:

„Срещу лице, което има местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искиве в друга държава членка:

- 1) а) по дела, свързани с договор — в съдилищата по мястото на изпълнение на въпросното задължение;
- б) за целите на настоящата разпоредба и освен ако не е договорено друго, мястото на изпълнение на въпросното задължение е:

— в случая на продажба на стоки, мястото в държава членка, където съгласно договора са доставени стоките или е трябвало да бъдат доставени,

— в случая на предоставяне на услуги, мястото в държава членка, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени;

- в) ако не се прилага буква б), тогава се прилага буква а);

[...]

- 5) по отношение на спорове, произтичащи от дейността на клон, агенция или друг вид представителство — в съдилищата на мястото, където се намира клонът, агенцията или представителството;

[...]“.

- 5 Съгласно член 25, включен в раздел 7, озаглавен „Пророгация на компетентност“, от глава II от посочения регламент:

„1. Ако страните, независимо от местоживеенето им, са се договорили, че съд или съдилищата на държава членка са компетентни за разрешаване на всякакви спорове, които са възникнали или които могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, този съд или тези съдилища имат компетентност, освен ако споразумението е недействително по отношение на материалноправната си действителност съгласно правото на тази държава членка. Тази компетентност е изключителна, освен ако страните са уговорили друго. Споразумението за предоставяне на компетентност се сключва:

- а) писмено или устно, потвърдено с писмени доказателства;
- б) във форма, която е съобразена с практиките, които страните са установили помежду си; или
- в) в международната търговия, във форма, която е съобразена с обичая, който страните познават или е трябвало да познават и който в тази търговска дейност е широко известен на страните и редовно се съблюдава от страните по договори от вида, приложим в конкретната търговска дейност.

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 От предоставената на Съда преписка е видно, че седалището на Lusavouga е в Касия, Авейро (Португалия) и че офисът му се намира в Португалия. Дейността му се състои във внос, износ и търговия на едро с машини, инструменти и друго оборудване. Търговската му мрежа покрива по-специално територията на Испания, където то не притежава клон или представителство.
- 7 Saey Home & Garden е дружество със седалище в *Кортрейк* (Белгия), чиято дейност се състои в производството и продажбата на кухненско оборудване и кухненски пособия с марката „Barbecook“. Това дружество също не разполага с клон или представителство на територията на Испания.
- 8 В края на 2013 г. или началото на 2014 г. страните в главното производство сключват договор за дистрибуция с предмет популяризирането и изключителната дистрибуция в Испания (с изключение на един клиент) на стоки с посочената марка сред търговците на дребно и крайните потребители.
- 9 Макар да не е изготвен никакъв писмен документ, който да удостоверява сключването на този договор, запитващата юрисдикция приема за установено съществуването му. В рамките на договора, от януари до юли 2014 г. Lusavouga поръчва посочените стоки от Saey Home & Garden и ги продава в Испания.
- 10 С електронно писмо от 17 юли 2014 г. Saey Home & Garden уведомява Lusavouga, че е решило да преустанови сътрудничеството си с него.
- 11 На 19 юни 2015 г. Lusavouga предявява иск срещу Saey Home & Garden пред Tribunal de Comarca de Aveiro (Районен съд Авейро, Португалия) за осъждането на последното да му заплати сумата от 24 000 EUR, която включва, от една страна, сумата от 10 000 EUR като обезщетение за вредата, настъпила в резултат от действията на Saey Home & Garden, както и на преждевременното и внезапно прекратяване на договора за дистрибуция, и от друга страна, сумата от 14 000 EUR като обезщетение за клиента.

- 12 Saeu Home & Garden повдига възражение за липса на компетентност на португалските съдилища да разгледат спора по главното производство, като изтъква, от една страна, че разглежданите стоки са натоварени в Белгия и че Lusavouga отговаря за транспорта, и от друга страна, че точка 20 от общите условия за продажбите на тези стоки съдържа клауза за предоставяне на компетентност, съгласно която споровете ще се решават от съдилищата на Kortrijk (Кортрейк, Белгия).
- 13 Tribunal de Comarca de Aveiro (Районен съд Авейро) отхвърля възражението за липса на компетентност и приема, че португалските съдилища имат международна компетентност на основание член 7, точка 1, буква а) от Регламент № 1215/2012.
- 14 Saeu Home & Garden подава въззивна жалба срещу това решение пред запитващата юрисдикция, Tribunal da Relação do Porto (Апелативен съд Порто, Португалия), като изтъква по-специално че разглежданият в главното производство договор за дистрибуция предполага предоставянето на услуги в Испания и следователно последната държава членка е мястото на изпълнение на задълженията по договора. Освен това според Saeu Home & Garden неправомерното прекратяване на договора е част от „договорните правоотношения“ по смисъла на член 7, параграф 1, буква а) от Регламент № 1215/2012, което изключва компетентността на португалските съдилища.
- 15 Запитващата юрисдикция подчертава, че въпросът, на който трябва да се отговори, е дали международна компетентност да разгледат спора по главното производство имат белгийските, португалските или испанските съдилища. От друга страна, ако португалските съдилища не са компетентни да разгледат спора по главното производство, запитващата юрисдикция счита, че трябва да се установи дали компетентни да разгледат този спор са белгийските или испанските съдилища.
- 16 Тъй като смята, че разрешаването на спора по главното производство зависи от тълкуването на разпоредби на Регламент № 1215/2012, Tribunal da Relação do Porto (Апелативен съд Порто) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
  - „1) Следва ли искът да бъде предявен пред белгийски съд съгласно основното правило на член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012, тъй като Белгия е страната, в която се намира седалището на ответника?
  - 2) Следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд съгласно член 7, [точка] 1, букви а) и в) от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от договор за дистрибуция, и произтичащите от договора взаимни задължения е трябвало да бъдат изпълнени в Португалия?
  - 3) Следва ли искът да бъде предявен пред испански съд съгласно член 7, [точка] 1, букви а) и в) от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от договор за дистрибуция, и произтичащите от договора взаимни задължения е трябвало да бъдат изпълнени в Испания?
  - 4) Следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд съгласно член 7, [точка] 1, буква а) и буква б), първо тире от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от рамков договор за дистрибуция, който в отношенията между ищеца и ответника се подразделя на множество договори за покупко-продажба и всички продадени стоки е трябвало да бъдат доставени в Португалия, където фактически са доставени на 21 януари 2014 г.?

- 5) Следва ли искът да бъде предявен пред белгийски съд съгласно член 7, [точка] 1, буква а) и буква б), първо тире от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от рамков договор за дистрибуция, който в отношенията между ищеца и ответника се подразделя на множество договори за покупко-продажба и всички продадени стоки са доставени от ответника на ищеца в Белгия?
- 6) Следва ли искът да бъде предявен пред испански съд съгласно член 7, [точка] 1, буква а) и буква б), първо тире от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от рамков договор за дистрибуция, който в отношенията между ищеца и ответника се подразделя на множество договори за покупко-продажба, като всички продадени стоки са предназначени да бъдат доставени в Испания и се отнасят до сделки, осъществени в Испания?
- 7) Следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд съгласно член 7, [точка] 1, буква а) и буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от рамков договор за дистрибуция, който в отношенията между ищеца и ответника се изразява в предоставяне на услуги от ищеца в полза на ответника, като ищецът осъществява сделки, от които ответникът косвено има интерес?
- 8) Следва ли искът да бъде предявен пред испански съд съгласно член 7, [точка] 1, буква а) и буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от рамков договор за дистрибуция, който в отношенията между ищеца и ответника се изразява в предоставяне на услуги от ищеца в полза на ответника, като ищецът осъществява сделки, от които ответникът косвено има интерес посредством дейност, осъществявана в Испания?
- 9) Следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд съгласно член 7, [точка] 5 от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от договор за дистрибуция и спорът между ищеца и ответника следва да се приравни на спор между принципал (т.е. „упълномощител“) и представител, намиращ се в Португалия?
- 10) Следва ли искът да бъде предявен пред испански съд съгласно член 7, [точка] 5 от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), тъй като се отнася до правоотношения, породени от договор за дистрибуция и спорът между ищеца и ответника следва да се приравни на спор между принципал (т.е. „упълномощител“) и представител, който следва да се приеме за установен в Испания, тъй като именно в тази страна представителят ще изпълнява договорните си задължения?
- 11) Следва ли искът да бъде предявен пред белгийски съд, по-точно съд на Kortrijk, съгласно член 25, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), като се има предвид, че в точка 20 от общите условия, уреждащи всички продажби между ответника и ищеца, страните сключват писмено и напълно валидно по белгийското законодателство споразумение за предоставяне на компетентност, съгласно което „any dispute of any nature whatsoever shall be the exclusive jurisdiction of the courts of Kortrijk“ (всички спорове, независимо от техния характер, са подсъдни само на съдилищата в Kortrijk)?

- 12) В съответствие с разпоредбите на глава II, раздели 2—7 от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд, тъй като основните елементи на привръзка на договорното правоотношение между ищеца и ответника се отнасят до територията и правния ред на Португалия?
- 13) В съответствие с разпоредбите на глава II, раздели 2—7 от Регламент № 1215/2012 (по силата на член 5, параграф 1 от същия регламент), следва ли искът да бъде предявен пред португалски съд, тъй като основните елементи на привръзка на договорното правоотношение между ищеца и ответника се отнасят до територията и правния ред на Испания?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 17 В писмените си становища португалското правителство и Европейската комисия изразяват съмнение относно допустимостта на настоящото преюдициално запитване, по-специално тъй като в него има някои празноти, като например непълното представяне на фактите по спора в главното производство, липсата на становище на запитващата юрисдикция относно съображенията, които са я накарали да отправи запитването, както и повтарянето на някои от поставените въпроси.
- 18 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика въпросите, които са свързани с тълкуването на правото на Съюза и са поставени от националния съд в нормативната и фактическата рамка, които той определя съгласно своите правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по преюдициален въпрос, отправен от национална юрисдикция съгласно член 267 ДФЕС, само когато не са спазени по-специално изискванията относно съдържанието на преюдициалното запитване в член 94 от Процедурния правилник или когато е ясно, че исканото от националната юрисдикция тълкуване или преценка на валидността на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или предмета на спора по главното производство, или когато въпросът е хипотетичен (вж. в този смисъл решение от 28 март 2017 г., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, т. 50 и 155 и цитираната съдебна практика).
- 19 Също от постоянната съдебна практика следва, че необходимостта да се даде тълкуване на правото на Съюза, което да е от полза за националния съд, изисква последният да определи фактическата и правна обстановка, в която се вписват поставените от него въпроси, или най-малкото да обясни фактическите хипотези, на които те се основават. Актът за преюдициално запитване трябва да посочва и конкретните причини, поради които националният съд има колебания относно тълкуването на правото на Съюза и счита за необходимо да отправи преюдициални въпроси към Съда (решение от 14 юни 2017 г., Online Games и др., C-685/15, EU:C:2017:452, т. 43 и цитираната съдебна практика).
- 20 В случая исканото тълкуване на някои разпоредби от Регламент № 1215/2012 има реална връзка и пряка връзка с предмета на спора по главното производство, която е обяснена в достатъчна степен, и отговорите, които Съдът може да даде на поставените въпроси, ще позволят на запитващата юрисдикция да преодолее съмненията си и да реши спора.
- 21 Ето защо преюдициалното запитване трябва да се обяви за допустимо.

По същество

- 22 Съгласно текста на член 25, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 компетентността на съд или съдилища на държава членка, уговорена от съдоговорителите в клауза за предоставяне на компетентност, по принцип е изключителна. Поради това на първо място трябва да се отговори на единадесетия въпрос относно наличието на съдебна компетентност по силата на такава клауза.

По единадесетия въпрос

- 23 С този въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 25, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че клауза за предоставяне на компетентност, включена в общите условия за продажба, споменати във фактури, издадени от една от договарящите страни, отговаря на изискванията на посочената разпоредба.
- 24 Съгласно постоянната съдебна практика определените в разпоредбите на член 25 от Регламент № 1215/2012 условия трябва да се тълкуват стриктно, доколкото изключват както компетентността на съда по местоживеенето на ответника, произтичаща от провъзгласения в член 4 общ принцип, така и специалната компетентност по членове 7—9 (вж. в този смисъл решение от 28 юни 2017 г., *Leventis и Vafeias*, C-436/16, EU:C:2017:497, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 25 По-конкретно сезираният съд е длъжен да разгледа *in limine litis* дали клаузата за предоставяне на компетентност действително е била предмет на съгласие между страните, което трябва да е изразено ясно и точно, тъй като целта на формалните изисквания по член 25, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 в това отношение е да се гарантира, че действително е било постигнато съгласие (вж. в този смисъл решение от 28 юни 2017 г., *Leventis и Vafeias*, C-436/16, EU:C:2017:497, т. 34 и цитираната съдебна практика).
- 26 Член 25, параграф 1, буква а) от Регламент № 1215/2012 предвижда, че споразумението за предоставяне на компетентност може да се сключи писмено или устно, потвърдено с писмени доказателства.
- 27 Освен това трябва да се посочи, че когато в общите условия е договорена клауза за предоставяне на компетентност, Съдът вече е постановявал, че такава клауза е законосъобразна, ако в самия текст на договора, подписан от страните, е направено изрично препращане към общите условия, в които се съдържа тази клауза (решение от 7 юли 2016 г., *Hőszig*, C-222/15, EU:C:2016:525, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 28 В случая от предоставената на Съда преписка е видно, че разглежданият в главното производство договор за дистрибуция е сключен устно и не е потвърден с писмени доказателства, както и че общите условия, в които се съдържа клаузата за предоставяне на компетентност, са посочени само във фактурите, издадени от ответника по главното производство.
- 29 С оглед на тези обстоятелства и като се има предвид припомнената в точка 27 от настоящото решение съдебна практика, клауза за предоставяне на компетентност като разглежданата в главното производство не отговаря на изискванията на член 25, параграф 1, буква а) от Регламент № 1215/2012, което обаче следва да се установи от запитващата юрисдикция.
- 30 От друга страна, според запитващата юрисдикция е безспорно, че предметът на спора по главното производство касае договор за дистрибуция, във връзка с който е поискано обезщетение за вредата, настъпила в резултат на преждевременното и внезапно прекратяване на

договора, както и обезщетение за клиента за неспазване на произтичащото от договора изискване за квазиизключителност. Ето защо следва да се провери, което също е от компетентността на запитващата юрисдикция, дали разглежданата в главното производство клауза за предоставяне на компетентност се отнася до това правоотношение. Всъщност включена в договор клауза за предоставяне на компетентност по принцип може да произвежда последици единствено в отношенията между страните, дали съгласието си за сключването на този договор (решение от 7 февруари 2013 г., Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, т. 29).

- 31 Следва да се добави, че освен двете възможности, предвидени в член 25, параграф 1, буква а) от Регламент № 1215/2012, член 25, параграф 1, букви б) и в) предвижда, че клауза за предоставяне на компетентност може да бъде сключена съответно и във форма, която е съобразена с практиките, които страните са установили помежду си, или във форма, която е съобразена с обичай, който страните познават или е трябвало да познават. От компетентността на запитващата юрисдикция е да провери при необходимост дали между страните по главното производство е сключена клауза за предоставяне на компетентност в една от тези форми.
- 32 От това следва, че член 25, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че без да се засягат проверките, които трябва да направи запитващата юрисдикция, клауза за предоставяне на компетентност като разглежданата в главното производство, включена в общите условия за продажба, споменати във фактури, издадени от една от договарящите страни, не отговаря на изискванията на посочената разпоредба.

По въпроси от втори до осми

- 33 С тези въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи тълкуването, което трябва да се даде на член 7, точка 1 от Регламент № 1215/2012, за да се определи кой съд е компетентен да разгледа искане за обезщетение във връзка с прекратяването на договор за дистрибуция, сключен между две дружества, установени и извършващи дейност в различни държави членки, за предлагане на стоки на националния пазар на трета държава членка, на чиято територия нито едно от тези дружества не разполага с клон или представителство.
- 34 Най-напред следва да се уточни, че критериите за привързване с оглед на определяне на компетентния съд, предвидени в член 7, точка 1, буква б) от Регламент № 1215/2012, са приложими единствено ако националният съд, който разглежда спора между страните, изградили помежду си търговски отношения, стигне до извода, че тези отношения се основават на „договор за продажба на стоки“ или „договор за предоставяне на услуги“ по смисъла на тази разпоредба. Такава квалификация би изключила прилагането на правилото за компетентност, предвидено в член 7, точка 1, буква а) от посочения регламент. Всъщност с оглед на йерархията между букви а) и б), установена в буква в) от тази разпоредба, предвиденото в член 7, точка 1, буква а) от Регламента правило за компетентност следва да се прилага само алтернативно и ако правилата за компетентност, посочени в член 7, точка 1, буква б) от него, са неприложими (вж. в този смисъл решение от 14 юли 2016 г., Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, т. 30 и 31 и цитираната съдебна практика).
- 35 На първо място, трябва да се тълкува член 7, точка 1, буква б), първо и второ тире от Регламент № 1215/2012, за да се определи дали договор за дистрибуция като разглеждания в главното производство представлява „договор за продажба на стоки“ или „договор за предоставяне на услуги“ по смисъла на тази разпоредба.

- 36 За тази цел характерното за тези договори задължение трябва да се възприеме като критерий на привързване при определянето на компетентния съд (вж. в този смисъл решения от 25 февруари 2010 г., *Car Trim*, C-381/08, EU:C:2010:90, т. 31 и 32, и от 15 юни 2017 г., *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 37 Така договор, чието характерно задължение е доставката на стока, трябва да се квалифицира като „продажба на стоки“ по смисъла на член 7, точка 1, буква б), първо тире от Регламент № 1215/2012 (вж. в този смисъл решение от 14 юли 2016 г., *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559, т. 34 и цитираната съдебна практика).
- 38 Що се отнася до това дали даден договор може да бъде квалифициран като „договор за предоставяне на услуги“ по смисъла на член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012, следва да се припомни, че понятието за услуги предполага най-малко, че предоставящата услугите страна извършва определена дейност срещу вознаграждение (вж. в този смисъл решение от 15 юни 2017 г., *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, т. 35 и цитираната съдебна практика).
- 39 Във връзка с критерия за наличието на дейност от практиката на Съда следва, че той изисква извършването на действия и изключва простото бездействие. В рамките на договор за дистрибуция този критерий съответства на характерната престация на дистрибутора, който, извършвайки дистрибуцията на стоките на принципала, спомага за по-широкото им разпространение. Благодарение на гарантираното снабдяване, от което се ползва по силата на договора за дистрибуция и евентуално на неговото участие в търговската стратегия на принципала, по-конкретно в промоционални дейности — обстоятелства, които следва да бъдат констатирани от националния съд — дистрибуторът е в състояние да предложи на клиентите услуги и предимства, каквито не може да предложи лице, извършващо просто препродажба, и по този начин да завладе в полза на стоките на принципала по-голяма част от местния пазар (вж. в този смисъл решение от 19 декември 2013 г., *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 40 Във връзка с критерия за вознаграждението, предоставено в замяна на извършването на дейност, следва да се подчертае, че то не би могло да се схваща стриктно в смисъл на плащане на парична сума. Следва да се има предвид, от една страна, конкурентното предимство, предоставено на дистрибутора поради възможността да се ползва, в резултат на сключения между страните договор, с изключителни или почти изключителни права при продажбата на стоките на принципала на определен пазар, и от друга страна, евентуалната помощ за дистрибутора в областта от гледна точка на достъп до рекламни материали, предаване на ноу-хау посредством обучения или пък улеснения за плащане, като всички тези предимства могат да се считат за вознаграждение за концесионера (вж. в този смисъл решение от 19 декември 2013 г., *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860, т. 39 и 40).
- 41 Съдът вече е постановил, че за целите на определяне на компетентния съд договорът за изключителна или квазиизключителна дистрибуция по принцип попада в понятието „договор за предоставяне на услуги“ (вж. в този смисъл решение от 19 декември 2013 г., *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860, т. 27, 28 и 41).
- 42 На второ място, при условие че запитващата юрисдикция установи, че разглежданият в главното производство договор за дистрибуция действително може да се квалифицира като „договор за предоставяне на услуги“, следва да се определи мястото на изпълнение на характерното за такъв договор задължение, както и съдът, който е компетентен да разгледа свързаните с него спорове.

- 43 В това отношение, както е видно от представената пред Съда преписка, разглежданият по главното производство договор за дистрибуция е договор за изключителна дистрибуция (с изключение на един клиент), сключен между установено в Белгия дружество и установено в Португалия дружество, за предлагане на стоки на испанския пазар, като никое от тази дружества няма клон или представителство на територията на Испания.
- 44 От практиката на Съда следва, че в случай на множество места на изпълнение на задължението, характерно за договор за предоставяне на услуги, за място на изпълнение на този договор по смисъла на член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012 трябва да се счита мястото, което гарантира най-тясна връзка между договора и компетентния съд, като по общо правило това е мястото, където основно се предоставят услугите (вж. в този смисъл решение от 11 март 2010 г., *Wood Floor Solutions Andreas Domberger*, C-19/09, EU:C:2010:137, т. 33 и 34).
- 45 Следователно юрисдикцията, която по силата на тази разпоредба е компетентна да се произнесе по искания, произтичащи от договор за предоставяне на услуги, в случай на предоставяне на услуги в няколко държави членки, е юрисдикцията на държавата членка, в която се намира мястото, където основно се предоставят услугите, според разпоредбите на договора, а при липса на такива разпоредби — там където се извършва действителното изпълнение на този договор, и при невъзможност за определяне на мястото на това основание — там където се намира местоживеенето на доставчика на услугите (вж. в този смисъл решение от 11 март 2010 г., *Wood Floor Solutions Andreas Domberger*, C-19/09, EU:C:2010:137, т. 43).
- 46 Това тълкуване, което трябва да се прилага и при обстоятелства като разглежданите в главното производство, отговаря на целите за предвидимост и близост, преследвани от законодателя на Съюза (вж. в този смисъл решение от 25 февруари 2010 г., *Car Trim*, C-381/08, EU:C:2010:90, т. 48 и цитираната съдебна практика, и от 11 март 2010 г., *Wood Floor Solutions Andreas Domberger*, C-19/09, EU:C:2010:137, т. 41 и 42).
- 47 С оглед на изложените съображения на въпроси от втори до осми следва да се отговори, че член 7, точка 1 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че юрисдикцията, която по силата на тази разпоредба е компетентна да се произнесе по искане за обезщетение във връзка с прекратяването на договор за дистрибуция, сключен между две дружества, установени и извършващи дейност в различни държави членки, за предлагане на стоки на националния пазар на трета държава членка, на чиято територия нито едно от тези дружества не разполага с клон или представителство, е юрисдикцията на държавата членка, в която се намира мястото, където основно се предоставят услугите, според разпоредбите на договора, а при липса на такива разпоредби — там където се извършва действителното изпълнение на този договор, и при невъзможност за определяне на мястото на това основание — там където се намира местоживеенето на доставчика на услугите.

По останалите въпроси

- 48 Предвид отговорите на въпроси от втори до осми и отговора на единадесетия въпрос не е необходимо да се отговаря на първия, деветия, десетия, дванадесетия и тринадесетия въпрос.

По съдебните разноски

- 49 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

- 1) Член 25, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че без да се засягат проверките, които трябва да направи запитващата юрисдикция, клауза за предоставяне на компетентност като разглежданата в главното производство, включена в общите условия за продажба, споменати във фактури, издадени от една от договарящите страни, не отговаря на изискванията на посочената разпоредба.
- 2) Член 7, точка 1 от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че юрисдикцията, която по силата на тази разпоредба е компетентна да се произнесе по искане за обезщетение във връзка с прекратяването на договор за дистрибуция, сключен между две дружества, установени и извършващи дейност в различни държави членки, за предлагане на стоки на националния пазар на трета държава членка, на чиято територия нито едно от тези дружества не разполага с клон или представителство, е юрисдикцията на държавата членка, в която се намира мястото, където основно се предоставят услугите, според разпоредбите на договора, а при липса на такива разпоредби — там където се извършва действителното изпълнение на този договор, и при невъзможност за определяне на мястото на това основание — там където се намира местоживеенето на доставчика на услугите.

Подписи